

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О. О. БОГОМОЛЬЦЯ НАН УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ВІЙСЬКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ НАО УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНЕ УПРАВЛІННЯ СБ УКРАЇНИ
НАД ПРОБЛЕМ ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ ЗС УКРАЇНИ
УКРАЇНСКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

**ІНДИВІДУАЛЬНІ
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ ЛЮДИНИ ТА
ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
МАТЕРІАЛИ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Київ-Черкаси, 2001

*Ксерокопію завіряю:
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради
08.12.03*

*доцент В. І. Федяєв
доцент Л. В. Бабіє*

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ЛЮДИНИ ТА ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Матеріали III наукової
конференції. Під редакцією д-ра біолог. наук, професора Макаренка М.В. -
Київ - Черкаси, 2001. - 142 с. - укр., рос.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської наукової
конференції "Індивідуальні психофізіологічні особливості людини та
професійна діяльність". Матеріали охоплюють широке коло питань
сучасної психофізіологічної науки і присвячені проблемам вивчення
біологічних основ індивідуальних психофізіологічних відмінностей між
людьми, вивчення індивідуально-типологічних властивостей ВНД в
успішності професійної діяльності, особливостям формування
психофізіологічних функцій в умовах дії різних факторів, а також
широкому колу питань стосовно психофізіологічних аспектів розумової
та фізичної працездатності людини. Збірник передбачається для
спеціалістів в галузі психофізіології, фізіології ВНД, фізіології праці
та спорту, медицини.

Редакційна колегія:

Костюк П.Г., Кузьмінський А.І., Лизогуб В.С., Макаруч М.Ю,
Сторожук В.М., Хоменко С.М.

Всерокупно завіряю:
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради
08.10.03

доцент В.І. Федяков
доцент Л.В. Бабіт

МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ДІТЕЙ ІЗ СЛУХОВОЮ
СЕНСОРНОЮ ДЕПРИВАЦІЄЮ ЯК КРИТЕРІЙ МАЙБУТНЬОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ

Бірюкова Т.В.

Херсонський державний педагогічний університет

Слухова сенсорна депривація є тяжким фізичним недоліком і супроводжується низкою функціональних резервів систем дихання й кровообігу. У глухих дітей виявлені порушення лабиринтного тонууса мускулатури, статичної і динамічної рівноваги, уповільнення рухів. Дефіцит рухової активності негативно впливає на зріст і розвиток дітей, функціональний стан серцево-судинної і дихальної систем, знижує фізичну працездатність. Стодучення відхилень в руховій сфері глухих дітей з гіпокінезією може спричиняти зниження резервів функціональних систем організму й перешкодити подальшій трудовій й соціальній адаптації глухих дітей.

Наше дослідження проводилося з метою вивчення вікових особливостей фізичного розвитку й функціональних резервів систем дихання й кровообігу.

В дослідженні приймали участь діти із слуховою сенсорною депривацією молодшого шкільного віку Херсонського обласного інтернату для глухих та Херсонської школи-інтернату для приглухуватих №29, контрольну групу склали учні загальноосвітньої школи.

Рівень фізичного розвитку дітей з порушеннями слуху визначали за допомогою загальноприйнятих антропометричних методів. Для визначення функціональних можливостей апарата зовнішнього дихання нами була використана методика спірографії. Методом електрокардіографії встановлено показники серцево-судинної системи.

Результати дослідження дітей із слуховою сенсорною депривацією виявили вікові зміни антропометричних показників, які підпорядковані загальнобіологічним закономірностям зростання й розвитку, але мають певні особливості: високі показники довжини і ваги тіла не відповідають низьким величинам окружності грудної клітини, результатом чого є дисгармонічний розвиток й астенічний тип статури.

Аналіз спірографічних даних свідчить про функціональні порушення зовнішнього дихання, спостерігається прихована дихальна недостатність, проявом якої є гіпервентиляція у стані спокою, зменшення показників ЖЄЛ, резервного об'єму під час видиху та видиху.

При дослідженні електрокардіографічних показників встановлено помірне зниження скорувальної функції серця на фоні тахікардії і лабільності пульсу, що вказує на збільшення адренергічних впливів на автоматизм синусового вузла при відсутності цих впливів на силу скорочень.

Таким чином отримані дані вікових особливостей зросту й розвитку глухих дітей, характеру й ступеня відхилень в системах дихання й кровообігу можуть бути використані з метою проведення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення загального функціонального стану організму.

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ МОЛОДІ З ВАДАМИ СЛУХУ

Богуславський А.Ю., Гайдай М.І.

Херсонський державний педагогічний університет

Створення моделей психофізіологічного та психоемоційного профілів молоді з вадами слуху підвищує ефективність програм соціальної адаптації цього контингенту. Нами вивчалися психофізіологічні показники сенсорне депривованої молоді.

У ході дослідження було обстежено 170 осіб, з них 85 глухих (досліджувана група), віком від 17 до 25 років, та 85 чулочних осіб (контрольна група) того ж віку. За допомогою бланкових методик були досліджені: особливості мнемічних процесів та процесу мислення, зосередженість та обсяг уваги, індивідуально-типологічні властивості та психоемоційний стан. Результати експерименту статистично оброблені.

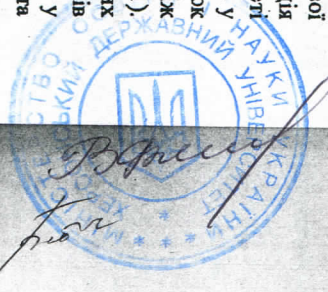
Результати дослідження свідчать, що обсяг короткотривалої зорової пам'яті на числа, швидкість та лабільність мислення, обсяг та концентрація уваги вищі у молоді з вадами слуху. Індивідуально-типологічні властивості також характеризуються більш високими показниками у групі глухих, ніж у контрольній групі. Обсяг короткотривалої зорової пам'яті на слова та розвиток абстрактно-понятійного мислення вищі у контрольній групі. Різниця між показниками контрольної групи та групи глухих статистично значуща ($p < 0,01$). Показники короткотривалої зорової пам'яті на предмети та особливості логічних дедуктивних висновків у глухих статистично не відрізняються від показників чулочних ($p > 0,05$). Тривожність та агресивність вищі у групі глухих, ніж у контрольній групі. Суб'єктивна оцінка самопочуття, активності, настрою, та самооцінка вищі у контрольній групі, ніж у групі глухих.

В результаті експериментального дослідження ми прийшли до наступних висновків: 1) обсяг короткотривалої зорової пам'яті у глухих на числа більший, ніж у контрольній групі; 2) обсяг короткотривалої зорової пам'яті на слова в контрольній групі більший, ніж у групі глухих; 3) короткотривала зорова пам'яті на предмети у глухих не детерміновані сенсорним дефектом; 4) обсяг та зосередженість уваги вищі у сенсорне депривованих людей; 5) індивідуально-типологічні властивості молоді з вадами слуху характеризуються більш високими показниками психомоторних проб; 6) швидкість та лабільність мислення у глухих мають більш високі показники, ніж у чулочних; 7) абстрактно-понятійне мислення характеризується більш високим рівнем у чулочних, ніж у глухих; 8) особливості логічних дедуктивних висновків у глухих не детерміновані сенсорним дефектом; 9) психоемоційний стан молоді з вадами слуху характеризується: зниженою суб'єктивною оцінкою самопочуття, активності, настрою; підвищеною тривожністю та агресивною готовністю; зниженою самооцінкою.

Керуючий завіряю,

Проректор з наукової роботи
Секретар Вченої ради

08.10.03

доцент В.І. Дегурев
доцент Л.В. Бабік

Резюме роботи
Тривалість та кількість сторінок
08.10.03

govtvm B. P. Begsers
govtvm L. B. Bants

ЗМІСТ

Андрієнко О.Д.

ВЛАСТИВОСТІ ОСНОВНИХ НЕРВОВИХ ПРОЦЕСІВ ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ
З РІЗНИМ СТУПЕНЕМ ВІДОГІТЧОЇ ЗРІЛОСТІ 3

Артюшенко А.О., Нечипоренко Л.А., Філюк В.Г.

ПСИХОФІЗИОЛОГІЧЕСКІЕ АСПЕКТИ ВОСПИТАНІЯ ВОЛЕВЫХ
КАЧЕСТВ И РАЗВИТИЯ ФИЗИЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ
У УЧАЩИХСЯ 10-11 ЛЕТ 4

Бажан А.Г.

ПРО МОЖЛИВІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТИПОВИХ РЕАКЦІЙ
ЗОНІШНОГО ДИХАННЯ НА ДОДАТКОВІ РЕЗИСТИВНІ ІНСПІРАТОРНІ
ОПОРИ. ЇХ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ
РУХЛИВІСТЮ НЕРВОВИХ ПРОЦЕСІВ 5

Белозерова Л.М.

ОНТОГЕНЕЗ - СПОСОБИ ОЦЕНКИ НОРМЫ 6

Білошицький П.В.

ПСИХОФІЗИОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ НАДІЙНОСТІ 7

Білошицький П.В., Онопчук Ю.М.

РОЛЬ ПСИХОФИЗИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
НАДІЙНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗМУ 8

Білошицький П.В., Онопчук Ю.М., Білошицький С.І.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗУМОВОЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПРАДЕЗДАТНОСТІ
В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ ВИСОТИ 9

Бірюкова Т.В.

МОРОФУНКЦІОНАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ДІТЕЙ В СЛУХОВОМУ СЕНСОРНОМУ
ДЕПРИВАЦІЄЮ ЯК КРИТЕРІЙ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ 10

Богуславський А.Ю., ГАЙДАЙ М.І.

ПСИХОФІЗИОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ МОЛОДІ З ВАДАМИ СЛУХУ 11

Богучька Т.О.

ПСИХОФИЗИОЛОГІЧНІ КОРЕЛЯТИ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ
В ШКОЛІ 12

Бодров В.А., Турзин О.Л.

ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКОЕ ОСНОВАННИЕ ИМИТАЦИОННЫХ МОДЕЛЕЙ
ИНФОРМАЦИОННОГО СТРЕССА 13

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЮДИНИ ТА ПРОФЕСІЙНА ДЯЛЬНІСТЬ

МАТЕРІАЛИ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Комп'ютерна верстка: Товкач В.В.

Свідство ДК № 217.	Замовл. № 217.	Наклад 150 пр.
Здано до набору 10.07.01.	Друк різнограф.	Формат 60 x 84 1/16
Підп. до друку 14.08.01.	Папір офсет.	Ум. друк. арк. 6,5.

Виготовлено і віддруковано у редакційно-видавничому відділі
Черкаського державного університету ім. Б. Хмельницького.
Адреса: 18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, кім. 117,
тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-33 (цьогодобово),
е-мал: cle@cdn.edu.ua,
<http://www.cdn.edu.ua>

Ксерокопію заверено:
Проректор з наукової роботи
Секретар бібліотечної справи
08.10.03

доцент В.І. Федяєв
доцент М.В. Бабіє